

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ВИШИ СУД У БЕОГРАДУ
ОДЕЉЕЊЕ ЗА РАТНЕ ЗЛОЧИНЕ
Посл.бр. К-По₂ 40/2010

ТРАНСКРИПТ АУДИО ЗАПИСА

Са главног претреса од 01.новембра 2010. године

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Седите молим вас. Чекамо браниоца Перковића. Да, отишао тамо да види за неко суђење.

Констатује се да су на претрес приступили:

Заменик тужиоца за ратне злочине Душан Кнежевић,

оптужени Станко Вујановић са браниоцем Мирославом Перковићем.

Суд доноси

Р Е Ш Е Њ Е

Да се претрес одржи.

НАСТАВАК ДОКАЗНОГ ПОСТУПКА

Саслушање сведока ДУШКА ЈАКШИЋА

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Позвали смо сведока за данас, чекајте да видимо да ли је Душко или Душан, Душан Јакшић. Да ли можете да га позовете? Ту је? Станите ту. Добар дан.

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Добар дан.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Позвали смо Вас као сведока. Као сведок дужни сте да говорите истину, лажно сведочење је кривично дело, морате да нам кажете све што знате, не смете ништа да прећутите, можете да ускратите одговор на питање које би Вас или Вама блиске сроднике изложила тешкој срамоти и знатној материјалној штети или кривичном гоњењу. Молим Вас да нам прво дате Ваше личне податке, Душан Јакшић? Изволите.

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Душан Јакшић.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Од оца?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Дане.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када сте рођен?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: 02.11.1956. године.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Где?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Бабјак, Општина Нашице.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ваше пребивалиште је сада?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Сада Ковиљ, Лазе Костића 158.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, Ваше занимање?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Радник у писарници, администрацији, у Клиничком центру радим у писарници.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, познајете оптуженог Станка Вујановића?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли сте са њим у сродству, у завади?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ништа од тога. Молим Вас да пре давања исказа положите заклетву. Текст је испред Вас ја мислим, ако јесте, ако није понављаћете за мном: заклињем се. Само ћете понављати за мном: заклињем се

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Заклињем се.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ћу о свему што пред судом будем питан.

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Да ћу о свему

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: О свему што пред судом будем.

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: О свему пред судом што будем питан.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Говорити истину.

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Говорити истину.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И да ништа од онога што ми је познато.

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: И да ништа од онога што ми је познато.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нећу прећутати.

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Нећу прећутати.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Само да унесем ово у записник.

Душан Јакшић са подацима које је навео, упозорен, опоменут, након што је положио заклетву исказује:

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Позвали смо Вас због догађаја у Вуковару 1991. године када су почели сукоби између српских и хрватских снага. Рећи ћете нам када је то почело, на којој сте Ви страни били, да ли сте учествовали у сукобима и у којим формацијама?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Почело је још, почело је уствари већ 1988. и 1989. године пре 1991. године чак.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: 1991. година нас.

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Изборима самим већ се осетила тензија и већ искуства од Маспока, која су се дешавала и оно 1941. једноставно народ се почео организовати. Хрвати на једну страну, ми смо тачно на послу већ знали већ 1990. године се видело када су се почели наоружавати и кад ликују када дођу из аутобуса у фурму, тачно се знало које село је добило оружје, како су се и већ су почели Срби у Вуковару нестајати.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А како су се Срби ови што су радили?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Е онда смо и ми, ми смо прво почели, како су Срби почели нестајати и како су долазили једноставно су их ликвидирали и убијали, рецимо Јово Ракијица, па онај на Лушцу, једнога Мађара су убили били, па нестао нам је баш из комшилука Жељко Пајић код Станка баш преко пута комшија, ишао у набавку за трговину нестао, нађен му «Мерцедес» и пиће, њега више никад није било, нађен је тек ДНК ја мислим да је прошле године тек пронађен, бацили га у Дунав убили, тако да смо се ми онда самоорганизовали били.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: На који начин?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Део Петрове горе, тај део.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А на који начин сте се, нешто сте се договорили или вас је неко ангажовао?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Па ми смо самоиницијативно, прво смо се организовали уличне страже смо држали комшије, као комшије па смо имали оно лично ко је имао наоружање ловачко или чак онда смо почели и ми куповати кубуре или нешто, једноставно тако да не могу изненадити и ући и једноставно пред кућом некога убити, једноставно смо се чували и штитили децу и сами себе.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А када сте то почели те страже?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Годину дана пре, значи од `90-тих година смо почели већ ноћне страже и већ смо почели чувати како су пуцњеви почели, нестали, убијали се, убијати их, тад смо ми почели организовати се сами.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Да би већ 1991. године када је већ масовно када су они барикаде по граду поставили, када већ није било, контролу су преузели комплетно града, већ ни војска није имала слободну контролу, онда смо се ми наоружали по војничком систему Територијалне одбране као смо се формирали и наоружање набављали, куповали трофејно што су имали, како се ко снашао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А одакле сте се наоружавали?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Па црним каналима. Ја сам купио први пиштољ.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко вас је финансирао?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Молим?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је то финансирао?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Сами.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Сами?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Сами.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. И када у ком је то месецу било које године?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Па то је већ било, то је било већ пролећа, лета, већ пред крај пролећа-лета 1991. године, кад је већ видело се да је безбедност тотално, да више нема контролу ни полиција ни војска ни држава, ништа да би само заштитили сами себе и своје породице.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте добили неко оружје од војске?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Оружје смо добили већ пред само ослобађање касарне, кад смо ослобађали касарну у Вуковару, припрему, онда смо добили оружје и ставили се под команду војске.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Кад је то било, када је то било?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Па то је било већ у августу месецу ја мислим да је било.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У августу?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Да, да смо добили, у септембру је кренуло 14. први напад већ од августа припреме већ имали за ослобађање касарне, већином је касарна била блокирана. Дошао сам онда, пробио се до Негославаца, до генерала Јокића, па сам ишао код генерала Братића, договор да онда да ослободим и касарну јер су они били у блокади, имали су, нису имали ни воду ни храну, ништа да ослободимо касарну и онда смо формирали у уличне групе, у одељења, водове, чете и тако да смо ТО формирали и ставили се под команду од 14.09. уствари од осмог месеца под митровачку бригаду, а од 02.10. под гардијску бригаду када је гардијска бригада дошла, када смо њу увели и када је она преузела команду, њене оперативне групе.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А ово кад кажете у августу месецу је ли та ваша формација имала неки назив?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Па ми смо назив пошто је Петрова гора улица, тамо насеље и онда смо одредили да буде као одред Петрова гога, а одред је самостална јединица, значи тада одред је самостална јединица која није у саставу, може самостално да делује јер није била у саставу тада ничијем па смо тако назвали одред. Значи сав народ онај који је био у те две, три уличице, који је био ми смо окупили и то је као био одред, то је било уствари величина чете, негде 180 људи било је свеукупно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Је ли то било те Територијалне одбране или не?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Па Територијална одбрана, ми смо фактички сви смо били територијалци, ми смо кући имали униформе Територијалне одбране, имали смо формацију, ја сам резервни старешина, био сам начелник безбедности вуковарске бригаде ТО-а, резервни старешина а прво сам био командант, командир извиђачке чете бригаде, па сам онда отишао у безбедност тако да сам имао сазнања и знање у војној формацији, обуци и у командовању, тако да су онда одредили у Петровој гори мене за командира, а Чичка за заменика тада.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Дакле, кад би могли да ми кажете да је та ТО формирана?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Па како да вам кажем, сад је то мало тешко рећи.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Је ли то све ових година практично што кажете?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Званично се може рећи да смо ми, званично се може рећи да смо ми већ напад на Борово село, уствари да већ ја сам рекао у осмом ако смо добили оружје, али смо ми већ имали формације одељенске ове већ кад се десило после 02. маја у Борову селу, када је Борово село нападнуто, онда смо видели да је већ ситуација малтене готова, већ нисам онда ишао ни на посао, мине, већ били блокирани путеви, од тада смо ми већ имали формације, а у августу смо већ добили масовно оружје, формације, чак добили униформе, остатак.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А тај одред Петрова гора је практично формиран кад?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Па по свим папирима то смо водили као 02. маја, тада је почела борбена дејства, од тада се води као да је.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Као одред Петрова гора?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Да, од 02. маја, а ТО у саставу војске званично од 14. уствари ми смо пре били са њима у контакту, сарађивали, али смо се спојили 14. септембра када је напад на Вуковар био, тада је било онда званично смо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Који су вам то, која је то документација, на пример што кажете у папирима?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Знате шта, документацију ево можете да видите једноставно у митровачкој бригади, они би требали имати документацију комплетну.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И за тај мај месец и за август?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Вероватно и за мај, имају уписано и у војне књижице, људи многи имају у војне књижице уписано.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У војним књижицама и мај, и јуни и јули и август, је ли тако?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Да, многима је од маја, а некеме је, митровачка бригада рецимо уписивала је од 14. септембра.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Септембра?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Да. А у ТО је уписивано чак од 02. маја, када се десило у Борову селу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ви сте били у том одреду Петрова гора командир?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Командант одреда.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Командант одреда?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте Ви имали комуникацију са ЈНА?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Па ја кажем ми смо итекако, јер ја сам већ кад је касарна блокирана, ја сам комуникацију имао уствари испрва сам имао са штабом у Борову селу са Илијом Којићем, па смо ишли и у Негославце, са штабом сам имао комуникацију док није дошла митровачка бригада, док није касарна била блокирана. Када је блокирана касарна, блокиран је и град, ми смо преко атара се пробали са Негославцима и дошли до Негославаца и онда сам упознао пуковника Јокића и онда смо договорили се и онда сам препоручио да идемо код генерала Братића, отишли смо онда околним путем Борово село, па сам са Којићем отишао у Новосадски корпус код пуковника, овог Братића и онда смо се договорили да припрему извршимо, да касарну ослободимо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ослободите, је ли та акција била координисана?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Молим?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Та акција на ослобађању касарне је била координисана дакле са војском, сви заједно?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Да, да, ми смо онда добили, ја сам тражио онда све који су имали људство, наоружање и опрему и онда су нам дали, није то било, то су били све млади војници, нису ми одговарали, довољно да су стављали кошуље да имамо једнообразно бар смо били, ово што су имали територијалци и војска, тада су биле исте униформе оне М-70, па смо кошуље само ставили на себе, многи нису могли ни закопчати да буду једнообразне и имали смо онда обележје беле траке и били смо договорили начин, добио сам и средство везе само није се знало датум, дан кад ће, али ће бити ускоро и припреме смо извршили на Петровој гори и чекали смо само, а сигнал ће бити авиони када буду ракетирали атомско склониште у «Вутексу» и 14. тамо негде мислим да је било око 11 сати, два «галеба» су надлетели и ракетирали, упалио сам радио станицу, успоставио везу и онда смо кренули у групи од 42 ја мислим да је било момка, они млађи, који су били најспособнији ти су били као ударна група и онда смо ишли Светозара Марковића да пробијемо се до Пролетерске улице са војском и онда смо Пролетерском кренули према «Вутексу» у ослобађање касарне, Негославци ишли оном улицом према касарни, а ми смо ишли Пролетерском и Петрову гору још чували и требали смо уствари од Петрове горе да уводимо Шајкашки одред са леве стране, а ми да се спојимо са ваљевачком мото-механизованом, моторном четом који су имали транспортере и тенкове, ми смо то извршили и требао сам, посало сам на обезбеђење на леви бок да прими шајкашки одред да се са Петрове горе левим боком и ми овамо десном страном и да кренемо према граду у ослобађање касарне.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте имали отпор у тим улицама?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Како да не, отпор, било је и рањених, било је и погинулих. Први дан нисмо имали, уствари јесмо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: 14. ме интересује.

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: 14. погинуо је Самарџија Марко, а рањен је био у Други конгрес насељу Гаја, у бут, у бутину.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте значи.

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: А добили смо рецимо, бестрзајца су БОВ, БВП, пешадијско возило то је кратер направило, сва срећа па је био подбачај, испод је ударило, направило кратер доле, ови су били војиници истрчали, контузовани били већ и онако преплашени.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да Вас питам, ишли сте Светозара Марковића и ту је био отпор је ли?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Не, не, ишли смо Светозара Марковића, значи исто Светозара Марковића јер ми смо држали део Светозара Марковића, ми смо држали негде средњи део Светозара Марковића.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да Вас питам, а Пролетерском јел сте ишли?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Па смо Светозара Марковића морали, морали смо Петровачке цесте, морали смо прво од Петрове горе део, Светозара Марковића су они држали средину, део од тамо Круне месара, држали су Хрвати и овамо иза према Петровачкој цести део су држали они, имали су барикаду своју. Онда смо ми кренули, ту барикаду разбили, спојили се са војском и кренули онда Пролетерском улицом десно су били негославчани, а ми смо том Пролетерском према «Вутексу» кренули.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А Другог конгреса улица где је?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Другог конгреса то је насеље.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То је цело насеље.

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: То је кад се споји, то кад се споји Светозара Марковића, Пролетерска, па кад се крене Пролетерском од Петровачке цесте, то је једно насеље ново направљено једно мање, то је Други конгрес насеље.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте улазили у то насеље?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Да, улазили су.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Је ли било отпора ту?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Па отпора ту, било је, увек су нам како да вам кажем, ми како смо напред ишли увек су са стране пуцали и звиждали су између кућа, морало се ићи у чишћење терена, није се знало ко где, одакле, али са свих страна су меци звиждали, рецимо ми идемо Пролетерском и са леве и са десне стране су гађали војску и територијалце.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А приликом чишћења терена је ли се улазило у објекте, у куће, подруме, гараже?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Па додуше, мора, терен кад се чисти мора се свака кућа прегледати, није се могла оставити, мора цео терен бити чист да нема непријатељских снага и да није остао остатак усташа и ЗНГ-оваца.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Је ли заробљен неко?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Па заробљени, сви заробљени који су били ишли су у «Велепромет».

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Тада том приликом?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Било је, па било је Хрвата доста и цивила који су ослобађани, било их је јако доста. И неки су одмах се прикључивали нама у формације одмах се мобилисали, неки су отишли неко за Хрватску, неко за Србију како где који су били способни, чак имали смо и Хрвата који су се прикључивали са нама који су били у нашим формацијама се борили и тако, Мађара и Хрвата.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Је ли било мртвих?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Молим?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Је ли било мртвих?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Па госпођо када је рат, онда мртвих има нормално да мртвих има.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Међу цивилима или само међу војницима?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Па богами и цивили и војска и сви, то се пуца на све стране, меци звижде то је као да се снима филм, то само праште куршуми на све стране, зоље, осе, бестрзајци, то је ратно стање, онда ту је хаос живи.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Је ли приликом чишћења када се то радило, да ли је можда пре провере бацана бомба или тако неке направе, пре него што се уђе у објекат?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Па ту је тешко правило наћи, свако гледа да заштити себи живот пре свега, знам да смо рецимо само у чишћење када смо ишли овамо у Радничко насеље, да мени је погинуо тада шурјак и нисам једноставно је, уствари он је дан пре био рањен и онда сам чуо да је умро на ВМА и било ми је тешко и онда замолио колегу да поведе он групу на чишћење Радничког насеља, ја сам се гушио од суза, били смо као браћа, нека будем бар сат, два док мало себи не дођем, кад је кренуло једноставно масакр је био горе територијалаца. Чичак и ови поклопили су их минобацачима по улицама, то је било рањених то је страшно тада било.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Је ли убијен неко од цивила овог 14.09. ван борби?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Па знате шта, ја сам био, ја сам имао задужење, био сам уствари командант и имао сам свога представника, Марка Цревара, који је био са командиром механизоване чете Лукићем,

јер нисмо имали исту фреквенцију они на тенковима и ми, овај са РУП 12, па смо морали, он је био са командиром лично онда сам ја преко њега са Лукићем контактирао и са првим тенком. Ја уз тенка смо ишли првога пратили и да би команде њему давао морао сам прво његовом командиру, командир њему да да упутства јер нисмо имали исту фреквенцију, тако да смо, ја сам био увек у првом делу до «Вутекса», док је било, тако да ово око чишћења озада и остало, нисам био присутан, ја сам био са првим тенком и наређивао да туче по дубини, барикаде, улицу да штити са ПАМ-овима, пешадија је штитила тенкове, они су штитили нас и тако.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Знате шта, не питам Вас то, питам када сте ослободили већ те улице и то насеље, јесте ли видели можда да има мртвих међу цивилима, накнадно?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Јесам рецимо у Пролетерској сам видео јер било их је на улици једноставно мртвих који су били, било је рецимо ЗНГ-а, било је.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Цивила питам Вас, жена и тако то питам?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Нисам, нисам видео стварно жене и децу нисам видео мртве уопште.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, хоћете да ми кажете познајете Станка Вујановића одакле, је ли он био тада у борби?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Станко је био командир једне, у ствари већ је то била чета 02.10. пре је био као вод већи, где је он имао 02.10. је већ имао око ја мислим негде 110 људи.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, причам о 14. септембру.

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: О томе, да ли је Станко био тада у борби, да ли је он био тада припадник тог одреда Петрова гора?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Јесте, јесте. Био је.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Био припадник ТО од раније?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Јесте, његова кућа је била на територији Петрове горе где смо ми држали и он је баш свој комшилук тамо окупио и он је био командир њима у том делу, а ишао је са нама у групи овој прво што смо кренули за пробијање Светозара Марковића улице и спајање са војском и кренули према «Вутексу».

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То 14.?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Је ли био пре тога припадник?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Нисмо 14.-ог, 14.-ог смо ми уствари спојили се са војском и дошли до пруге.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Је ли чујете шта Вас питам, да ли је он био и пре тога припадник ТО?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Да, па цело време је био са нама.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Све време?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Све време је био, од првог дана што кажу како смо се организовали, био је.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте били са њим непосредно заједно 14.09.?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Па били смо 14.09. имао је свако свој правац и после.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Где је он био?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: После остаци који су били, значи први су били ударни, остаци су ишли на чишћење.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А где је он био, је ли био у чишћењу или у тој ударној?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Е па сад, па чишћење је 14. чишћење је ишло паралелно уствари, како се иде улицом ослобађа се улица, и онда се мора споредне улице да би се очистиле, мора да би били безбедни уствари да нам са леђа не дођу нарочито то Други конгрес насеље, ту је била циглана још иза, било погодно то, били сунцокрети велики, кукурузи да се не би скрили, па се то морало обезбедити добро да имамо залеђину добру и у Други конгрес насељу тада знам да је било, био је новосадски, новосадска ТО чета мислим да је била једна стационирали да нам чувају позадину само, да не би док смо ишли напред према «Вутексу» да нам не би са леђа дошли. Они су били баш ту командир њихов стациониран у Други конгрес насељу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, за Станка не знате значи где је био, али ту је у сваком случају био?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Ја сам у првом реду био и био је са нама у кретању значи пробијању Светозара Марковића, спајање са војском и чишћење до уствари ми смо дошли тада само до пруге јер смо на пруги су ставили дугачки онај воз преко целе улице, најдужи што је био, онај теретни пун шина био и није се могло и био је минирали и тенкови су тукли њега и по овим, по точковима, и били су чак и талили и кумулативни и сваки, није се могао померити није се мина активирала.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, хоћете рећи како је Станко Вујановић изгледао тога дана у то време, да ли је имао нешто карактеристично, да ли је носио браду?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Јао то је 19 година било, то је већ тешко.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ако се сећате наравно.

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Тешко.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Носио је униформу или не?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Униформе смо сви имали, носили. Сви су имали.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Носио на глави неко обележје, нешто карактеристично?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Сад да вам будем искрен мислим када је носио обележје на глави тешко ми је то рећи, обележја смо имали, ја сам променио малтене за месец дана три обележја. Ја сам имао прво звезду официрску на капи и када само отишао по наредби Мркшића са Бацом.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, то сад, интересује ме да ли је Станко носио капу, шешир и тако даље, када, је ли имао неке, не знате?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Тешко ми је сада рећи, то се мењало према ситуацији, носило се и петокраке после и српске заставе и орлови бели и кокарде све се носило, сада више то није се знало које који период и када.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, још да вас питам, знате ко је Слободан Загрецки?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Слободан Загрецки, знам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Је ли био са вама у борби?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Па био је.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Је ли био он у ТО?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Био је.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Е сад знам му, уствари ја њега нисам познавао толико колико сам знао оца му. Отац је радио са мном у фирми заједно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, и колико их је било браће?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Ја мислим да су била двојица. Двојица мислим да су била, колико се сећам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесу обојица била у ТО?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Молим?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесу обојица били у ТО или не?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Тешко, ја људе нисам познавао тек малтене тек кад је већ рат кренуо, формиране, јер смо по улицама формирали и нисам знао ни ко је по презимену тачно по физиономији, него тек касније сам сазнао да је он син од овога Загрецког, тако да ја нисам познавао јер нисам рођен Вуковарац.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па зато Вас и питам како знате да је то Слободан, а не онај други син?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Па знам Слободана зато што после рата сам га знао, упознао боље тек, тек сам га онда упознао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јел он, колико се он борио са вама, је ли знате то?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Тешко, тешко, пре 19 година колико се борио и да ли је био рањен, нешто имам списак рањеника, а да ли је ажурно вођен, да ли је био рањен морао би видети да ли је, не сећам се.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Је ли он био 14.-ог овог?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Молим?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Је ли он био 14.09. или не?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Не, нисам сигуран да ли је био 14. био је у ТО, али када у које време не могу тачно да се сетим.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А Миленко Окановић?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Миленко Окановић је био са нама јер и Миленко Окановић је погинуо, он је водио Станка једну чету, он је ишао Пролетерском улицом и тамо је погинуо, мислим да је погинуо код винарије «Челарево», овај пиваре «Челарево».

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када, када?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: То је било ја мислим да то је већ било после 02.10.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: После 02. добро.

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: 02. октобра, да је било. Под гардијском кад смо били.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, то је то што сам имала данас.

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Јер ми смо до «Вутекса» држали до гардијске, од гардијске онда се кренуло.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Је ли знате неке још људе у Вуковару пошто нека имена цивила би вам прочитала?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Па која вас интересују.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Рецимо Лукетић Адама и Рожу?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Породицу Север?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Север не знам, не знам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, то је то што сам ја имала да Вас питам. Чланови већа? Немају питања. Тужилац изволите.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Тај 14.09.1991. године када је била деблокада касарне, и Ви сте нам сада рекли да се то дешава негде око 11 часова, био је тај.

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Око подне, тачно не би знао, «галебови» када су надлетели тада сам укључио радио, то је био сигнал.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Добро, да, е сада мене занима значи тога дана та територијална организована формација ваша у којој сте Ви били командант, је ли то био одред Петрова гора или Територијална одбрана Петрова Гора или одред Територијалне одбране Петрова гора или како бисте Ви то назвали или како се звало или је то била Територијална одбрана Вуковара, како би Ви то крстили?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Па сада Територијална одбрана Вуковара, у ствари све становништво је пре рата било укључено у Територијалну одбрану Вуковара, да ли у територијалну бригаду, било формирана под другима, чак је рецимо Марко Крагуљац, другар мој, исто резервни старешина, он је био у митровачкој бригади, сви су били негде на функцији, дакле распоред су имали. Пошто је било расуло, значи Штаб је већ преузео Мерчеп, СУП су преузели они, касарна била блокирана више није било комуникација, ми смо се самоорганизовали и звали се одред Петрова гора. ТО се назвао после пошто смо ми били као територијалци кад смо се прикључили војсци, а тада смо били као одред Петрова гора само.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Знате шта ја Вас то питам зато што Ви сте већ сведочили у овом предмету везано за Овчару, је ли, па сте говорили више пута о томе, и говорили сте да сте Ви били и командант Територијалне одбране Јужне оперативне групе и одреда ТО Петрова гора, па сада да ли овај 14.09.1991. године можете да вежете за неку од те две одреднице?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Ево овако на састанку у Оролику, састанку је било да ли је то било крајем октобра, ја нисам био присутан, ја нисам био присутан састанку, био сам на линији, рекли су да су они на састанку одредили да ја будем командант Штаба ТО Јужне оперативне групе.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Који је то, када.

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: То су села одредили значи команданти тих села Јужне оперативне групе, су одредили мене за команданта Јужне.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: То сте рекли да је у октобру је ли?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Углавном је била гардијска бригада. Значи од 02. октобра се десило.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Мене

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Нисам нигде записивао.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Уреду, уреду. Мене више интересује, уствари занима ме искључиво овај 14.09. значи Ви сте били тада командант одреда Петрова гора?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Одред Петрова гора, да.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Реците ми да ли је тога 14.09. тај одред Петрова гора био у саставу ЈНА или је био у садејству са ЈНА или како бисте Ви рекли?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Јесте. Па био је у ствари, били смо садејствовали са ЈНА, имали своју команду, али смо били под њима, потчињени.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Знате зашто Вас ја то питам, зато што сте Ви дајући тај исказ у оном предмету другом говорили о том садејству претпочињеног, потчињеног, па да видим како бисте Ви рекли.

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: То је са гардијском бригадом, да.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да, а у односу?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Са гардијском бригадом.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Значи 14.09. јесте ви били у саставу сремско-митровачке бригаде или сте били у садејству са њима или како бисте Ви то рекли?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Па сад како да, како, ми смо њима били потчињени, али смо деловали самостално, уствари деловали смо заједно, ми смо придодати били овом мото-механизованој чети и ја и Лукић смо заједно сарађивали, али он је командовао са мото-механизованом четом, а ја сам са територијалцима нашим.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Пита Вас тужилац јер сте рекли да сте координисано водили акцију?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Координисано да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте, то он пита, јесте били у садејству или сте били потчињени њима, па сте слушали неке њихове?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Па нормално је, сад како да кажем, чим смо под митровачком бригадом, чим смо логистички, значи чим су нам они дали оружје, позадински обезбеђивали, све значи да смо потчињени са њима.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Јесте у саставу сремско-митровачке?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Нисмо, уствари ми нисмо, ми нисмо имали тада Штаб ТО да смо потчињени Штабу ТО града Вуковара или Јужно оперативне групе тада.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да, да.

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Него смо били самостални, али смо се потчинили њима.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Добро, сада, ајде.

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Сад како да вам то објасним.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Ево ја ћу Вас питати, па ми реците. Значи 14.09.1991. године јесте у саставу сремско-митровачке бригаде или нисте, или не знате?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Јесмо.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: У саставу сте сремско-митровачке?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: У саставу, јер и води се од 14.09. сви смо били на платном списку њиховом и евиденцији њиховој.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Добро, немам више питања.

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: И оверавали су нам књижице да смо били у њиховом саставу тада.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Немам више питања.

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Као ово 02. што смо добијали из гардијске.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И плату вам давали?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Изволите браниоче.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Нећу око овог ТО-а да Вас питам више, Ви сте већ то давали те изјаве и Овчара. Реците ми овако та места ајде да кажемо те тачке где су усташе како сте рекли, пружале отпор, ХДЗ-овци, ЗНГ-е или како су већ били, која су они, да ли су они улазили у цивилне куће па пружали из цивилних кућа отпор или нису бирали уопште?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Одакле су дејствовали, је ли то?

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Да, одакле су они пуцали по вама?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Ево овако, прво су они су по улицама су имали своје барикаде и пунктове, кућама из подрума су имали исто своје пунктове, одатле су дејствовали и пуцали, пуцали су са кровова, са оцака ових димњака индустријских, школа, где год је било.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Дакле, није било места.

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Одакле се није пуцало.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Да, а реците ми сада господине Јакшићу, сада кажете тенк је, овај испред, има.

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Добро, поред, испред.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Има топовску ту артиљеријску ватру и има митраљеску, је ли?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Да.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: И сада Ви наводите и сада ако видите да вас гађају или са неке те барикаде или из неке те куће, ако вас гађају кажете ишле су зоље или митраљеска ватра, или било која пешадијска, да ли тај онда тенк се окрене тамо одакле је та ватра или где, и одговара на ту ватру да је неутралише?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Не да се окрене, него ми смо ишли улицом правцом улицом ишли од Петровачке цесте ишли смо према «Вутексу» то је значи правац био и дејствовао је по правцу, он се није могао окретати. Окретао се само код «Вутекса» када је дошао, одвојио се сам па је оно баражну ватру су примали са десне и леве стране, одвојио се мало од територијалаца, тад се окретао, иначе ми смо само тражили да, захтевали по дубини, значи барикаде знате оно да туче барикаде да значи растера њих. Ми смо баражном ватром пушчаном штитили њих да не би њих гађали, а они су по дубини према нама припремали да нас туку.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Те барикаде јесу то биле оне класичне са оним?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: То су барикаде биле рецимо, то су палете цигли огромне послане, повезане са противтенковским минама, са упаљачима електронским и овако активирани да не могу ни тенкови проћи и пешадијске.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: И вреће песка јесу биле?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: И вреће песка су биле са стране су били чак и бункери за дејствовање, по средини кола су били тих палете да не може ни тенк прескочити барикаде, јежеви, све живо доле.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Имам још једно питање господине Јакшићу, пре него што се кренуло у ту акцију дан, два, три и иначе, да ли је путем тих радија, путем било којих медија, путем онога оглашавања мегафона, да ли су упозоравани иначе хрватски цивили да им се ништа неће десити ако се предају ЈНА, ако изађу и тако даље и тако даље?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Хрватски цивили су, ми нисмо имали пре ослобађања касарне та средства, имала је гардијска бригада и стално је БОВ имао озвучења велика и позивао је на предају и позивао је да им неће ништа, мајор Шљиванчанин тада он је лично био са тим БОВ-ом и задужен је, они су ишли до линије и позивали су буквално да се предају.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Да ли су, гледајте, ти који су били цивили, жене, мушкарци на крају, било ко, је могао некакву белу заставу да истакне и пре тог дејства, рецимо у тој улици у којој сте рекли, то је овај Светозара Марковића?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: То се није могло десити.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Да истакне заставу, од ових хрватских, и да пређе да се преда војсци ЈНА, било коме?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: То је се могло, али ја мислим колико ја знам да се нико није предао, чак они су били.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Сачекајте да одговори.

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Они су били у супериорнијем положају, они су држали цео град, ми смо држали делић, можда ни пола километра, какви пола километра, можда чак негде и дубински 400 метара.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Схватио сам. Дакле постојала је могућност, али је они нису искористили?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Они су, њих је било 11 хиљада наоружаних, нас је било 180.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Хвала.

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Где ће они, онда су далеко били супериорнији да се предају нама, логично је било да се предамо ми њима јер смо ми били угрожени и опкољени а они су били држали све.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Само ћу Вас још нешто питати око тог ТО-а, пошто сте били у том званичном и једином ТО-у Вуковару то је тај где је Мерчеп га преузео, је ли тако?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Да.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: То је тај ТО.

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: То је тај.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Реците ми, то наоружање од ТО-а, да ли су то узели Хрвати или Срби, од тог ТО-а?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Наоружање ТО-а је било у оним магацинима војске, а Хрвати су наоружавали легално нормално било је и преко телевизије, шлепери су стизали преко Мађарске, они су наоружани авионима са свих страна, они су имали наоружање. Баш смо имали рецимо, 14.-ог кренуо напад, они су чак 02. септембра масовно, њихове нотезе са списковима, задужењима минско експлозивних средстава, бомби, муниције, граната, све су добијали масовно. Добијали су исто већ ја мислим нисам сигуран, али мислим да је већ Вараждински корпус пао и они су имали.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Да ли су они у априлу-мају 1991. године већ имали некакве формиране јединице своје, оружану силу и тако даље?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Они су то перфидно извели, они су формирали као ненаоружане одреде, а то су фактички били формацијски припрема да буду наоружани, они су медијски приказали као да су ненаоружани одреди, била је смотра у Негославцима на игралишту.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То Ви знате из медија је ли?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Из медија да, а знало се да је то итекако.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Када је то било?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Па, не знам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Сачекајте, значи Ваша непосредна сазнања, немојте нам препричавати оно што је у медијима било.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: И то је непосредно, то је на телевизији било.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Само сазнања сведока, сазнања сведока.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Да је Мерчеп постројио три, четири хиљаде њих.

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Госпођо судинице ми смо већ период један смо имали да смо ми били ван свих сазнања. Нама су одсечени телефони, исечена вода, струја, блокирани смо били, и ми нисмо имали ни медије, нисмо могли да пратимо ни телевизију, ни радио, нисмо имали од чега, једноставно ми смо били блокирани. Да нисмо се

пробили до Негославаца, рескирали, и успоставили контакт са митровачком бригадом, ко зна шта би са нама и било.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Изволите браниоче.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Немам више питања. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Је ли имате оптужени, Вујановићу имате ли Ви неко питање?

ОПТ.СТАНКО ВУЈАНОВИЋ: Немам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Приђите ту микрофону.

ОПТ.СТАНКО ВУЈАНОВИЋ: У вези овог ТО-а то стварно ја не знам, ТО уопште није постојао и ових 110 људи што си спомињао, то је сада толико небитно, него битна је само једна ствар, ти ниси био у директном чишћењу, како си рекао, био си у тенку, тога дана.

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Да.

ОПТ.СТАНКО ВУЈАНОВИЋ: Говорим само тога дана.

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Да, да, нисам.

ОПТ.СТАНКО ВУЈАНОВИЋ: Да ли ти је познато да ли.

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Други дан сам требао, па сам онда ме Чичак, други већ у Радничко насеље када смо прошли.

ОПТ.СТАНКО ВУЈАНОВИЋ: Да ли су у коју се сумњало или не сумњало одакле се пружа отпор, улазило прво бацало бомбе па се улазило пуцајући насумице?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Не знам, ја нисам био присутан.

ОПТ.СТАНКО ВУЈАНОВИЋ: Не знаш ти, добро.

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Не знам стварно шта се радило ја нисам тада био присутан уопште. Ја сам онда имао, тај први дан смо имали проблема око тога вагона па смо чекали овај пиротехничара да дође са експлозивом па се.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, да се бавимо са овим што је предмет оптужбе, а не целим ратовањем.

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Нисам ни упућен у ствари.

ОПТ.СТАНКО ВУЈАНОВИЋ: Добро, то је питао сам те за тај први дан, али да ли знаш можда да се то радило тако даље?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Иначе, је ли тако?

ОПТ.СТАНКО ВУЈАНОВИЋ: Иначе.

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Ја колико знам да се није, колико је мени познато.

ОПТ.СТАНКО ВУЈАНОВИЋ: Добро, извињавам се, повлачим ово питање. Он није био у чишћењу директном, па. Немам више питања.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, хвала вам. Седите. Да ли још неко има нешто да пита сведока? Да ли сте се Ви сетили још нечега што је било значајно 14. септембра што бисте хтели да нам кажете?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: 14. септембра само знам да смо тада 14. тај вагон нас је задржао и када је дошао поручник митровачке бригаде са два сандука експлозива и питао сам га шта ће да уради, каже да минира вагон, а шта ће даље бити, каже у круту 100 метара куће ће све каже бити савњене, па реко ја сачувао сам од усташа сада требаш да ми ти рушиш и онда сам наредио ујутру по свитању зоре покојни Фот Синиша, још оно измаглица још се није видело, ишао је мине од вагона је склонио и онда сам наредио да се кућа прва, тенк да хошак руши да може тенк проћи испред вагона, значи да може кренути улицом и онда смо други дан кренули према «Вутексу», тако вагон је остао ми смо обишли га и кренули 15.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Да Вас питам колико су Ваши трошкови за данашњи долазак? Трошкови Ваши за долазак у суд?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Једино гориво.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте Ви аутом дошли?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Аутом дошао, да. Путарина, гориво.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Колико Вам је то колима обзиром да ја имам евиденцију колико је аутобуска карта, колико је гориво и путарина?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Путарина је негде ја мислим 200 и не знам тачно, 270 динара, плус гориво.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да, али морате да кажете.

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: 70 километара у једном правцу веле скоро да има, 140.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да би се снимило, колико Вам је то укупно?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Па Ви знате како има, како се обрачунавају трошкови, не знам ја.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Дневница и ово, и ништа друго, шта сад.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Дневница за шта?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Па ја сам узео слободан дан са посла.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И смањиће Вам плату због тога?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Фала богу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када будете доставили извештај исплатићемо колико је Ваша дневница и за колико Вам је смањена плата. За сада Вас лепо питам колико су Ваши трошкови, иначе цена аутобуске карте Нови Сад – Београд у оба правца износи 1.350, 00 динара.

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Ма добро, није проблем уопште, само.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли то подмирује Ваше трошкове?

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Подмирује, није проблем.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Хвала.

Суд доноси

РЕШЕЊЕ

Да се сведоку на име доласка исплате трошкови у иносу од 1.350,00 динара на терет буџетских средстава.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Исплатиће Вам овде у Служби за помоћ и подршку сада ове трошкове, сада можете да идете. Хвала Вам што сте дошли.

СВЕДОК ДУШАН ЈАКШИЋ: Хвала и вама, пријатно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Довиђења.

У наставку доказног поступка читају се.

-пресуда Окружног суда у Београду, Већа за ратне злочине К.В. 4/06 од 12.03.2009. године.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Прошли пут нисмо прочитали званично ону пресуду за Овчару, она није у овом попису доказа па је зато сада читамо.

-и решење Окружног суда у Београду, Већа за ратне злочине број К.В. 4/06 од 09.06.2009. године.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То је решење којим је тада поступајући председник већа, судија урачунавао у казне на које је осудио оптужене, урачунавао им је притвор, каже као и свако друго лишење слободе па је за тамо, за опт.Станка Вујановића урачунао период од 23.03.2003. до 06.06.2003. године и од 06.06.2003. па каже до даље одлуке суда.

Суд доноси

РЕШЕЊЕ

ОДБИЈА СЕ предлог браниоца оптуженог, адвоката Мирослава Перковића да се од Жупанијског државног одвјетништва у Вуковару прибави оптужница по којој је донето решење о обустави поступка против оптуженог Станка Вујановића и Марка Цреварара због кривичног дела из члана 120 став 1 КЗ Хрватске.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли има неких још предлога за допуну доказног поступка? Тужилац каже нема. Бранилац каже да ће да се консултује прво са оптуженим. Изволите.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Немам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Бранилац каже да нема предлога, Ви оптужени?

ОПТ.СТАНКО ВУЈАНОВИЋ: Немам предлога, ако може данас завршна реч.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да, можете. Да чули смо Вас у ствари.

Оптужени такође нема предлога.

Председник већа објављује да је доказни поступак завршен.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли хоћете да направите паузу или ћемо. Хоћете да се консултујете у тој паузи са браниоцем? Можемо ли то да обезбедимо једну краћу консултацију пре давања завршне речи? Овде, 10-так минута, бранилац и оптужени, је ли може овде? Ајде видите.

За овим суд.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Хоћете овде да их уведете. Ми овде да сачекамо?

За овим суд одређује паузу у трајању од 15 минута. Дакле почињемо завршне речи у 10,45 часова.

Настављено у 10,53 након паузе ради одмора.

ЗАВРШНА РЕЧ

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Изволите.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Пре завршне речи председнице, само извесне измене у диспозитиву оптужнице, и то у трећем и четвртном реду, на тај начин што уместо речи «као припадник Територијалне одбране Вуковара која је била у саставу тадашње Југословенске народне армије» треба да стоји «као припадник Територијалне одбране Петрова гора у саставу сремско-митровачке бригаде Југословенске народне армије».

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Само моменат.

Констатује се да се застаје са почетком.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Пронађите записничара. Дакле, каснимо. Извините.

Суд доноси

РЕШЕЊЕ

Да се претрес настави након паузе ради одмора у 10,59.

Пре давања завршне речи заменик тужиоца за ратне злочине наводи да мења оптужницу, односно прецизира у ставу.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Диспозитив оптужнице.
ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА:

У реду три и четири тако што уместо «припадник Територијалне одбране ТО Вуковара» треба да стоји.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Не, не, «која је била у саставу тадашње Југословенске народне армије» треба да стоји «као припадник Територијалне одбране (ТО) Петрова гора у саставу Сремско-митровачке бригаде Југословенске народне армије». У осталом делу диспозитива оптужнице правна квалификација остаје неизмењена.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Ово разумете? То је саобразно овом исказу сведока данас тужилац унео ту измену. Добро, можемо сада да наставимо? Добро.

Оптужени изјављује да је разумео шта је прецизирано у оптужници, па се прелази на завршне речи.

Заменик тужиоца за ратне злочине

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА:

Поштовани суде остајем у целини при прецизираној оптужници на начин како је то учињено на данашњем главном претресу. Сматрам да је спроведеним доказним поступком утврђено да је оптужени починио кривично дело за које се терети, па стога предлажем да га за то дело огласите кривим и осудите по закону. Кривично дело за које се оптужени терети је ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1 Кривичног закона Савезне Републике Југославије а не Кривичног закона Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, односно Основног кривичног закона, те Кривичног законика Републике Србије, због обавезе примене блажег закона за извршиоца. Ово кривично дело врши онај ко кршећи правила међународног права за време оружаног сукоба нареди или изврши неку од алтернативно

одређених радњи извршења кривичног дела које су таксативно наведене у овом законском члану. Конкретно тужилац терети оптуженог за учешће у догађају у коме је убијено четири лица, а једно лице је повређено при чему је он непосредно лишио живота два лица. Оно што је спроводеним доказним поступком утврђено, практично се подудара са наводима прецизиране оптужнице, а то је да је током септембра месеца 1991. године у источној Славонији, на подручју Вуковара, у Републици Хрватској у тадашњој СФРЈ постојао оружани сукоб између снага ЈНА у чијем су саставу биле јединице локалне Територијалне одбране и добровољачки састав са једне стране и хрватских оружаних формација у чијем су саставу биле јединице МУП-а Хрватске, Збора народне гарде и добровољци са друге стране. Овај сукоб није имао карактер међународног сукоба, пошто је хрватска од међународне заједнице призната као самостална држава током 1992. године. У то време је оптужени био припадник једне од страна у сукобу и то Територијалне одбране Петрова гора која је ушла у састав Сремско-митровачке бригаде ЈНА. Претходно је 15-20 дана раније набавио наоружање и муницију. Дана 14.09.1991. године у поподневним часовима уз координацију Душана Јакшића који је организовао локалне територијалце на Петровој гори, а након спајања са Југословенском народном армијом, кренуло се у акцију деблокаде касарне у Вуковару, акција се одвијала тако да је најпре коришћена артиљерија, а затим је наступила пешадија. У раним поподневним сатима у подруму куће породице Север ушла су четири наоружана лица која су била на страни ЈНА, пошто ништа сумњиво нису уочили убрзо су напустили лице места, пет до десет минута касније у подруму је ушао окривљени Станко Вујановић заједно са још једним лицем, обојица су били униформисани и наоружани, уз претњу оружјем оптужени је извео мушкарце Адама Лукетића и Ивана Севера, овом НН лицу наредио да не пушта ван најмлању од три жене Рожу Лукетић, након тога оптужени је у подрумској гаражи која се налази до подрума са више хитаца из ватреног оружја лишио живота поменуте мушкарце Адама Лукетића и Ивана Севера, за то време Блаженка Север је видевши шта се догађа у више наврата покушавала да изађе из подрума и у томе није успела јер је поменуто НН лице бацило бомбу од чијих експлодираних делова су усмрћене Марија Котреба и Рожа Лукетић, а Блаженка Север је задобила тешке телесне повреде опасне по живот. Њој је касније указана лекарска помоћ и након операције на ВМА у Београду отпуштена из болнице у децембру месецу 1991.године. Напред наведено произилази из детаљног, јасног и убедљивог исказа једине преживеле особе у овом догађају, оштећене Блаженке Север, при коме је остала и приликом суочења са оптуженим. Из њеног исказа се без икакве дилеме може

закључити да се инкриминисани догађај управо одиграо на описани начин. Исказ сведокиње-оштећене уклапа се у исказ законског заступника иза покојног Адама и Роже Лукетић, њихове ћерке Мире Патковић која је изнела своја сазнања о погибији њених родитеља у кући породице Север. У прилог овим исказима је и целокупна медицинска документација о задобијеним повредама и лечењу оштећене Блаженке Север, обдукциони записник, потврда о смрти и смртни лист покојног Ивана Севера, извод из матичне књиге умрлих за покојну Марију Котребу, извештај о ексхумацији и протокол о обдукцији за покојног Адама Лукетића и покојну Рожу Лукетић. Из налаза и мишљења вештака судске медицине утврђен је механизам повређивања оштећених, односно начин усмрћивања покојних, којим се потврђује исказ сведокиње-оштећене. О постојању територијалне одбране у Петровој Гори и њеној организацији изјашњавао се сведок Душан Јакшић. Дајући своју одбрану током поступка окривљени је негирао извршење кривичног дела у односу на своје војно ангажовање истакао је да није био припадник територијалне одбране Вуковара јер територијална одбрана у то време није ни постојала. Радило се о само организовани људи способни да носе оружје и да се боре, међу којима је био и он. Дана 14.09.1991.године, кренуо је у групи од тридесетак људи са Петрове Горе да се уз координацију Душана Јакшића споје са Сремско-митровачком бригадом ЈНА, након пробијања обруча и спајања са ЈНА учествује у акцији деблокаде касарне. Ишло се корак по корак, од куће до куће, викало се и позивало речима «овде ЈНА, изађите предајте се», они који су се одазвали позиву прошли су без икаквих последица, било је ситуација када се пуцало из кућа из којих су усташке снаге пружале отпор, тад је долазило до размене ватре и убацивања бомби кроз прозоре и подруме, а затим су упадали у објекте, тврди да тог дана није улазио у кућу и подрум породице Север нити је било ко у његовом присуству бацио бомбу међу цивиле. На главном претресу од 07.09.2010.године препознао је оштећену Блаженку Север, али је остао доследан изнетој одбрани. Оваква његова одбрана којом негира извршење кривичног дела неоснована је и у супротности са изведеним доказима и усмерена на избегавање кривице. Из исказа сведокиње оштећене утврђено је да је критичног дана у после подневним часовима окривљени Станко Вујановић наоружан дугим ватреним оружјем, у војничкој униформи са још једним НН наоружаним млађим војником ушао у подрум њене куће. У подруму је тада било укупно пет лица, два мушкарца и три жене, уз претњу ватреним оружјем наредио је мушкарцима да изађу напоље а овом НН војнику да остане испред врата и да не дозволи млађој жени, што се односило на њу, да изађе напоље. Затим је повео Адама Лукетића и Ивана Севера према гаражи где их је ликвидирао, за то време

Блаженка Север је непрестано покушавала да изађе из подрума и види шта се са њеним мужем догађа и у томе није успела јер је поменути НН војник да би спречио њен излазак активирао бомбу, од чијих распснутих делова је дошло до усмрћивања Марије Котребе и Роже Лукетић као и њеног тешког рањавања. Сведокиња-оштећена од раније познаје оптуженог и његову породицу, са његовим родитељима је пре рата радила у фабрици «Вутекс» у Вуковару, тако да нема никакве дилеме око његовог идентитета, са оптуженим никада није била у завади и нема никаквог разлога да га терети за нешто што није учинио. Што се тиче сведокиње Мире Патковић она има само посредних сазнања о овом догађају, њој је о томе причала управо Блаженка Север, рекла јој је да је у подрум њене куће бачена бомба када је погинула њена мајка Рожа док је њен отац Адам заједно са њеним мужем Иваном Севером изведен напоље и убијен, то се десило дана 14.09.1991.године. Она је за то време била у подруму такође у Вуковару али на другој локацији, тврди да њени родитељи нису ни на који начин били војно ангажовани, касније су њихова тела ексхумирана са месног гробља и идентификована. Из исказа сведока Душана Јакшића са данашњег главног претреса утврђено је да је у време овог догађаја постојала територијална одбрана Петрова Гора у формацији одреда од 180 људи, чији је он био командант, а међу којима је био окривљени Станко Вујановић, тога дана 14.09.1991.године, ишло се заједно са ЈНА у деблокаду касарне у чему је учествовао и окривљени.

Из налаза и мишљења вештака судске медицине утврђен је механизам повређивања односно усмрћивање жртава, оштећена Блаженка Север је критичном приликом задобила бројне повреде екстремитета и меких ткива са ампутацијом кажипрста леве руке, губитком левог ока, повредом живаца горњих удова и оштећења чула слуха. Све наведене повреде последица су дејства распрскавајућег експлозивног средства и представљале су тешке телесне повреде опасне по живот. За Рожу Лукетић утврђено је да је њена смрт насилна, настала је због повреда задобијених на исти начин као и код оштећене Блаженке Север. У односу на Марију Котребу вештак наводи да за њу нема медицинске документације али се не може искључити могућност да је она на исти начин изгубила живот јер у списима постоје подаци да се у критично време налазила у истој просторији са оштећеном Блаженком Север и Рожом Лукетић. За Ивана Севера и Адама Лукетића је утврђено да је њихова смрт такође насилна, узрокована повредама главе настале дејством пројектила испалених из ручног ватреног оружја.

Поступајући на наведени начин оптужени је прекршио правила међународног права садржаних у IV Женевској конвенцији о заштити грађанских лица за време рата из '49.године, ратификоване 1950. и

Допунским протоколом уз Женевске конвенције из '49.године о заштити жртава немеђународних оружаних сукоба ратификована '68. према цивилним лицима која не учествују непосредно у непријатељствима или су престала да учествују у непријатељствима у односу на које се мора поступати у свакој прилици човечно. Конкретно отпужени као припадник стране у сукобу Територијалне одбране Петрова Гора учествовао је у догађају у коме је убијено четири лица а једно лице је повређено при чему је он непосредно лишио живота два лица. Поставља се питање да ли су сва та лица били цивили. За њих четворо, Адама и Рожу Лукетић, Блаженку Север и Марију Котребу то није спорно, једино постоји дилема за Ивана Севера, он је тада био припадник Збора народне гарде или како каже Блаженка Север хрватски бранитељ, по ком основу је остварио права на пензију. Критичног дана није био на положају, задњи пут је био на стражи претходне ноћи. Униформу уопште није носио нити је имао, када је почео напад ушао је ненаоружан у подрум своје куће, убрзо је лишен живота. Да ли је он тад имао статус борца или цивила? Статус борца прецизиран је Допунским протоколом II из 1977.године уз Женевске конвенције, према овом протоколу статус борца је признат сваком лицу које припада некој групи или јединици организованих,оружаних снага под одговарајућом командом. Ако борац не носи униформу он се мора разликовати од цивилног становништва када учествује у војној операцији. Он дакле може неизменично мењати свој статус, да буде цивилно лице или борац, у зависности од тога да ли учествује у војној операцији или не. Аналогно томе *tempore criminis* Иван Север имао је статус цивилног лица. Имајући у виду да се радње описане поменутом конвенцијом и Допунским протоколом уз исту инкриминисаним домаћим законодавством након ратификације оптужени је на представљени начин извршио кривично дело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1 КЗ СРЈ, које спада у кривично дело против човечности и међународног права. приликом одлуке о кривичној санкцији указујем на велику криминалну количину коју је предузео оптужени о чему је већ напред било речи које свакако морају имати одраза и на висину изречене казне.

Имајући у виду све претходно изнето налазим да се у радњама оптуженог стичу сва обележја кривичног дела за које се терети, па предлажем суду да га за почињено кривично дело огласи кривим и осуди по закону.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Хвала. Наставићемо са овим записником.

Заменик тужиоца за ратне злочине износи да су током поступка доказани сви наводи из диспозитива оптужнице па предлаже да суд

оптуженог огласи кривим и приликом одмеравања казне цени све околности од значаја и изражену велику криминалну количину. У осталом у свему према аудио запису.

Бранилац оптуженог адв.Мирослав Перковић у завршној речи:

Изволите.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Поштована председнице већа, поштовани чланови већа, судије, Посебног одељења овог суда. Ја ћу настојат да будем кратак у завршној речи из једног простог разлога јер ту стварно не видим никаквих посебних доказа које би требало нешто елаборират, међутим околности да браним за овакво кривично дело ја, налажу да дам један ипак шири контекст самог догађаја па ћу се вратити онда и у погледу анализе чињеница неких или наводних доказа против мог клијента и на *tempore kriminis*. Међутим, прво видимо да имамо стално некакве двоструке стандарде и у погледу квалификације и у погледу статуса цивилног лица. Имамо сада да би неко ко је по становишту јавне тужбе дан пре тога био задужен оружјем, имао оружје код себе у кући, пуцао, претпостављамо на тим барикадама, бранио се, када дође кући, а нема униформу, када дође кући одложи аутоматску пушку или негде тамо сакрије, или митраљез или ону зољу, а можда је пре тога и пуцао у некога, можда је лишио живота, он сад има статус цивилног лица. Да ли је то само због тога што је он Хрват, јер ако узмемо судску праксу и становиште јавне тужбе у неким другим предметима, наравно ево сетићемо се предмета Овчаре који је данас јавна тужба спомињала, онда ћете видети да Нада Калаба је малтене припадник ТО, а жена је цивилно лице и нико је никада није видео у униформи, никада оружје, никад није била задужена у ничем. Дакле, стандарди су врло различити, али ћемо се вратит на почетак те сталне приче о Вуковару, и о судбини и жртвовању Вуковара од стране тадашње политике и врха ХДЗ-а. То је био смисао, и ове све жртве које су ишле и цивилне и војне, ишле су само у једном правцу, да се створи како је Туђман и прекрстио Вуковар, ово је Хрватски Стаљинград, ово је Герника и тако даље. Та три месеца, четири, операције требали су да послуже и са цивилним жртвама и са разарањима која су била искључиво у једну сврху да би се добило чим пре признање и да би се добила међународна подршка. На жалост на ту стратегију, ту тактику су насела и војна руководства и политичка и која све не, и прихватала су ту стратегију освајања, борби за Вуковар и разарања Вуковара и тако даље, задржавајући војне ефективе три месеца на једном ратишту беспотребно, уместо да се кренуло према освајању комуникација, пресецању пута и

тако даље. Дакле, Вуковар није била само војна битка, она је направљена војна битка, зато што је Хрватско руководство предало војну битку, требало је што више жртава да би добили признање. Оно је била првенствено политичка битка и политички *spiritus movens* Хрватске независности и проглашења независности. Ви знате да после ослобођења Вуковара или како они кажу пада Вуковара, долази до признања првог од стране Немачке па тек потом од Америке и даље. Дакле, не жели овде нико политизират ништа, али видећете да ћу се опет у завршној речи вратити зашто вам све то говорим.

У контексту легалности, легитимности ми смо исто побркали овде некакве појмове. И само тужилаштво види да је тада једини легитимни, значи по Уставу Југославије, какав да јесте, једине легитимне снаге су биле редовни састав МУП-а, чак и резервни састав МУП-а који су чиниле '90. и '91. су били људи који апсолутно нису могли ни по тадашњим прописима да буду припадници МУП-а, јер су махом били осуђивана лица или били, имали криминалну прошлост. Њима је дато оружје. С друге стране чули сте данас господина Јакшића једини легитимни ТО је био ТО у Вуковару који је држао Мерчек, који је формирао јединице, наравно те јединице нису постројаване са оружјем, него су постројаване и речено имали су пет хиљада, шест, десет хиљада, водови, чете, бригаде и тако даље, оружје је било спремно, увежбана, све то. Све вам говорим, већ то је јануар, фебруар, март, април, пре дешавања у Борову Селу, када креће се са амбрустима кад министар одбране Гојко Шушањ заједно са садашњим председником Сабора Хрватске Владимиром Шексом и Главашом иду и вежбају, упуцавају амбрустел у Борову Селу. То је рекао и министар Бојковац, тадашњи министар МУП-а Хрватске, и то је то, и како је дошло до Борова Села и шта се све. При томе, разно разни људи који су дошли у Вуковар из тих паравојних формација у Вуковару, врше терор над цивилима и тако даље, и стално се Хрватском народу говори немојте ви ту, останите, бранићемо Вуковар, бранићемо. Сам Мерчеп је изјавио да би они већ у октобру месецу напустили Вуковар и цивили и војска сви би побегли, каже ето али ми нисмо могли да изађемо а и биле су те директиве па смо онда постали борци и морали смо да се бранимо, тако он каже. Дакле, у једном цивилном сваком случају рату грађанском, по упутствима и по дефиницији цивилног грађанског рата који је дао Мартин Шпегел, тада још не, али тада командант штаба Врховног тог штаба Територијалне одбране Хрватске, касније командант, или командант Хрватске војске будуће, већ као пензионисани пуковник је рекао кад је био хапшен да је то грађански рат и да ће се ту неће бирати цивил, неће бирати ово. На жалост, то се потврдило. Оно што ми немамо израз и нисмо никада прихватили, посве нешто што је могуће да неком то звучи цинично, када

неко из западне алијансе војне каже после колетералне штете. Међутим, колетералне штете јесу све оне штете које ван некаквог страдавања војних ефектива и тако даље, и тако даље. Међутим, оно што је битно, ви сте чули данас а мислим да је то, да то можемо прихватити као ноторну чињеницу, да су ти бункери, те заседе, те барикаде биле постављене у улици, улицама Вуковара, те барикаде су биле у ствари стратишта многих Срба, многи Срби су на тим барикадама, жене, одрасли људи чак и неки Хрвати или Мађари који нису хтели да прихвате неовисност Хрватске или политику ХДЗ-а, која је била чак негде око 30% колико се сећам на изборима, значи није то било акламативно да су сви гласали за ХДЗ, 33%, па се дошло до победе захваљујући Рачанину. Међутим, цивили су били ту, цивили су могли раније можда да оду, остали су сматрајући да то, али онај ко не треба да остане јесу они који не прихватају политику ХДЗ-а, е сад да ли су они Срби, ови, Мађари, Словаци, Хрвати, и они треба да оду из Вуковара, они. Зашто би, не знам било ко овај господин Јакшић, Станко, било ко од ових људи отишли из своје куће, где исто има права у својој држави, да му је деда 1400. дошао на Кордун, био војни Крајишник, више задужио ту Аустроугарску него сваки од ових, зашто би он отишао из те државе где он живи. По чему? Само зато што је Србин, само зато што воли Југославију. Дакле то су те релације кроз које ми морамо објективно гледати све док не будемо имали објективно сагледавање цивилних жртава у рату и онога што се дешавало, ми нећемо моћи то да реално сагледамо и да имамо један реалан приступ и приступ у оном контексту како неко воли у својим пресудама да каже да се то не понови и да се то не би десило, па претенциозно сматра да ће једна пресуда нешто променити, да се данас сутра не може десити рат на овим просторима, а у сто година их је било пет, у сто година, пет. Границе су се мењале мало и брже. Према томе, по закону вероватноће данас, сутра, али ево цивилизовани смо, требали би то да спречимо, али морамо да разумемо шта је рат. Дакле, ако господин Јакшић који наводи тенковску, артиљеријску ватру, и види да из неке куће се прича, да је ту она зоља или било шта, није он пуцао у правцу те куће, сад ту се налазе цивили, да ли је он починио ратни злочин, да ли је онај, она два авиона «галеба» што је рекао кад су ракетирали доле, да ли је било цивила у том подруму, или су они требали рећи, послат некакве извиђаче, курире, па кажу дајте молим вас, јел у том склоништу има цивила, да изађу, ми ћемо за десет минута то да ракетирамо. Да ли је и једна артиљеријска граната бирала тамо цивилни циљ, када смо сви видели, барем неки на фотографијама Вуковара, и знамо да је, да није био камен на камен, цигла на цигли није било. Па јесу ли то цивилни цивили, нису били. Али потенцијално ако неко за кога јавна тужба данас сматра да су цивилна

лица а носе оружје, пуцају, улазе у куће, не праве фронт, не праве разлику уопште што је све забрањено Женевском конвенцијом, и претварању болесника и остављање и претварање у цивиле, и тако даље, ту су све оне прикривене радње које доводе противничку војску у дилему да ли су цивили или не, како ћемо ми поступат према. Знате то, чули сте таквих је догађаја било. Шта значи, ја могу да скинем униформу, имам цивил, кажем ево и пушка је тамо, ја сам цивил, мени неко приђе, ја узмем кашикару или извадим пиштољ, пап, пап, пуцам и убијем двојицу људи. Да ли ја када знам да се то дешава у том неком чишћењу, било који борац треба да размишља о томе да ли ће неко да му пуца или неће на њега, да ли ће бацит бомбу, брзо се размишља, овде се зна како је ишла, ишла је артиљерија, ишли су тенковима, где год се пуцало, где год је био, а оштећена сама каже да испред куће било гнездо, било ово, било је оно. Према томе, на ту кућу се пуцало. Реците ми молим вас, имате ли неспорни доказ, балистичко вештачење или било шта, осим то да је неко видео да је кашикара бачена, или верујете неком ко је имао тешку трауму, повреду ока, главе, да процени, а није војник, да није случајно тенковска граната била, да није бомба бачена негде споља, ко то може да процени у ратном дешавању. Нико. Да ли неко зна шта се то десило напољу, са овим Севером, шта се то десило, и да ли се уопште то тако десило или су погинули на барикади, па бежећи када војска долази, беже, скривају се, остављају све и иду оним забрањеним радњама, то су све забрањене радње, не смете, ако сте војник, па чак и ако сте се нашли у цивилној униформи морате да кажете ја сам војник, да би биле примењене Женевске конвенције и да би противничка страна знала. Значи то су та чишћења, чишћење то смо видели и у филмовима и у америчким филмовима кад војска улази, ево и у Ираку и како у Авганистану. Чишћење је бомба и чизме, то је чишћење после артиљеријског, после бомбе. Значи бомба и чизме, односно чизме па бомба. Јел нема сад ту времена за размишљање, нема сад ту времена за не знам шта, прво то се брзо ради, и онај ко је скривио овај рат сноси и одговорност и последице за сваку ту жртву. Неко рече а зашто би, зашто би, не знам, оштећена ето споменула баш Станка, мог брањеника, у том шоку и да га замени, ту није било никакве идентификације, јел вршена нека идентификација, показивање фотографија у Хрватској да су вршили. Јесу ли вршили ово, јесу ли вршили оно, ми смо код нас смо у једном предмету имали пет, десет година, петнаест оптужница против човека, и где жена једна тврди као оштећена тако да кад је дошла па то није то, није, нисам ја то говорио. Зашто се дешава све то? Дешава се из једног простог разлога, у Хрватској ако добије сад статус, он је добио како у Хрватској кажу мировина или пензија и тако даље, добије неку отпремнину, и шта је он друго и то иде све под ратне жртве, да ли су они

Срби, Хрвати, то нико неће да обештети, и сви беже од тога, најбољи начин и ово је на крају пут, да оштећена се обештети и за ово и за оно, и за своје, у вредности не знам 80, 120, 130 хиљада еура, јесте да се прихвати оваква оптужба, ако је то циљ овога поступка ајде, али онда би требали и друге такве жртве које ће некога баш препознати, јел из овога произилази, из овог оптужног акта произилази пасивна легитимација у грађанском спору накнаде штете држави Србији која је правни следник била како смо ми рекли у Уставу бивше ЈНА, јер би мој клијент био потчињен под ТО, не ТО него под војску Митровице, није, он је био тад територајалац и знамо да није постојао ТО, према томе имате пасивну легитимацију државе Србије за одштету. Немате бољи мотив, а овако шта би било, ако се погине тамо, ако је од артиљеријске гранате и тако даље, један виспрен парничар ће лако то рећ, морамо нешто да то, да би касније добили. Ето, а који доказ имате, све што је она рекла јесте суспекно под великим упитником из једног простог разлога што је прво добила свој, сама у том моменту задобила трауму, то су тешке контузије, то је тешко помућење свести, она и сама каже. С друге стране у подруму препознавања, па каже ту било мало светло, није то баш подрум, па ајде, отварам па затварам врата, па нам је описала тај распоред просторија какав је, она, шта је она то могла видети, па воде горе. Па ако у подруму су била, а подрум је како је рекла све они прозорчићи су у тој просторији били због гелера због да не би неко могао да пуца, стављене су оне даске, дакле мрак је, угасили су неку свећу, ништа каже нису имали и улази се сад у подрум, сад замислите неко је у мраку, и неко на брзину отвори врата како каже изађе и онда она нешто провири, ако каже да је светло у ходнику било, што ја не верујем, али то је још веће јел имате промену дан, светло, све, тек тад не можеш у тој брзини, под тим шоком где се налази, под тим страхом шта ће се десити, за живот, да ти кажеш, да опишеш и да си сто посто сигуран и да суд прихвати, а суд може само утврдити извесну, несумњив доказ, и тако даље. Нема претпоставки, ако је она, могла је она то, па зашто би она то, зашто би она то, то већ значи да ми оправдавамо нешто друго, а то не може. Ако је или видела или није видела, са сигурношћу, са извесношћу ми не можемо да прихватимо да је она видела, управо из ових околности како их је она сама описала.

Према томе председнице већа, уважене судије, ја мислим да ћемо у складу и са логиком, са оним што нам налаже један здрав разум проценити ситуацију, проценити околности и не можемо прихватити никакво сведочење оштећене која је добила контузију главе под околностима како, да је то на несумњив начин утврђено да је мој брањеник тамо пуцао. Тим више што мотив може да постоји ове природе и те какав и онда кажем отвара се овај други део овако, само тако.

Ништа, то је све, извините ја ћу председнице већа морат отић горе, не знам Станко, не знам кад ћете доносит одлуку.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да унесемо ово у записник само и завршавамо.

Бранилац у завршној речи наводи да је исказ оштећене Блаженке Север неприхватљив због тешке трауме коју је доживела, због тога што она није могла да види оптуженог, а вероватно је мотивисан жељом да накнади штету због својих повреда и смрти мужа. Осим тога, неприхватљив је став тужиоца да је покојни Иван Север мало борац мало цивил, а из исказа Душана Јакшића датог данас на претресу може се закључити да је ТО дејствовала на куће одакле се пуцало па је стога и ова кућа и подрум легитимни циљ, а страдање цивила који су се ту налазили практично би представљало колетералну штету. Како током поступка није доказано да је оптужени дело извршио, бранилац предлаже у складу с тим да се донесе пресуда. У осталом у свему према аудио запису завршне речи.

Молим вас дођите.

Оптужени Станко Вујановић у завршној речи:

ОПТ.СТАНКО ВУЈАНОВИЋ: Ја сам мислио да ће мој, поштовано веће, Мика бит краћи, он је све рекао, тако да мени није остало ништа. Убеђен сам и уверен и волео би да ви то тако схватите да је та жена сигурно несрећним случајем настрадала у току борби, онако како сам описао, да назовем чишћење, ја то не волим да кажем баш чишћење али операције, бачена је бомба, она се нашла на погрешном месту, ушло су унутра, пуцало се насумице, мушкарци су били у предњем значи делу тог подељеног подрума, изгинули су и ето то је то. Ја верујем у ово веће да неће донет погрешну одлуку и ослободити ме оптужбе.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро хвала.

Оптужени се у завршној речи придружује речи свога браниоца, сматра да је оштећена сведокиња Блаженка Север настрадала у току борби, од бомби као и остали и предлаже да га суд ослободи од оптужбе.

Ако нико нема више ништа да каже? Нема.

Довршено у 11.36 часова.

Пресуда ће бити објављена данас у 13.30 часова.

Записничар

Председник већа-судија